

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 28 kwietnia 2020 r.

ZP-NKWR.431.4.3.2020.HB

Pan
Stanisław Leń
Wójt Gminy Marcinowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 10 i 11 lutego 2020 roku na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 218), zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia „ustawą”, kontrolerzy Małgorzata Mazur oraz Honorata Borowiec z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przeprowadzili kontrolę kompleksową Urzędu Gminy w Marcinowicach w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 13 grudnia 2019 r. przez Wicewojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2020 r.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 lutego 2019 r. do dnia 10 lutego 2020 r. funkcję Przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego (zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI”) pełniła pani Anna Lipka, obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewniał Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marcinowicach (zwany w dalszej części wystąpienia „Ośrodkiem”), natomiast osobą odpowiedzialną za wykonywanie zadań z zakresu przedmiotowej kontroli był Wójt Gminy Marcinowice.

W zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami, której przyczyną było niewłaściwe stosowanie przepisów prawa, co mogło skutkować zmniejszeniem efektywności działań podejmowanych przez Gminę Marcinowice w zakresie przeciwdziałania

przemocy w rodzinie. Uzasadnieniem oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny oraz protokół kontroli podpisany przez Pana w dniu 11 marca 2020 r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Przeprowadzone przez organ kontrolny działania oraz zgromadzona w aktach kontroli dokumentacja potwierdziły, że obowiązki gminy wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zostały zrealizowane w zakresie podjęcia przez Radę Gminy Marcinowice uchwały nr XXXIX/248/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Marcinowice na lata 2017 – 2023 oraz uchwały nr XXXIX/249/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Marcinowice na lata 2017 – 2023 (zwanego dalej „Programem”). Pomimo braku harmonogramu realizacji poszczególnych zadań, a także określenia szczegółowych terminów ich wykonania, zadania zaplanowane w Programie w okresie objętym kontrolą były realizowane, co opisano w protokole kontroli. Mając na uwadze powyższe, przy tworzeniu Programu na kolejne lata należy uwzględnić pominięte kwestie, co umożliwi ewaluację podejmowanych działań i osiągnięcie zakładanych w Programie celów. Należy zadbać również, aby zaplanowane w Programie zadania były spójne z działaniami zawartymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Marcinowice obowiązywała uchwała Rady Gminy Marcinowice nr XVI/74/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, zwana dalej „uchwałą”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego nr 2012 poz. 585 z dnia 10 lutego 2012 r. Rozstrzygnięciem nadzorczym nr NK-N9.4131.1109.2011.SS1 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 26 stycznia 2012 r. stwierdzono nieważność rozdziału 1 ust. 1 pkt 4, rozdziału 3 ust. 1 pkt 1 – 7, rozdziału 4, rozdziału 5, rozdziału 6 ust. 3 i 4, rozdziału 7 ust. 4 we fragmencie „spośród członków Zespołu” załącznika do w/w uchwały.

Zarządzeniem nr 21/2012 Wójta Gminy Marcinowice z dnia 29 lutego 2012 r. ustalono skład Zespołu Interdyscyplinarnego. Powołano do niego przedstawicieli jednostek wskazanych w art. 9a ust. 3 i 4 ustawy, na podstawie uprzednio zawartych porozumień o współpracy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego złożyli oświadczenia o zachowaniu poufności danych i informacji uzyskiwanych w trakcie realizacji zadań związanych

z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, o których mowa w art. 9c ust. 3 ustawy. Jedno oświadczenie zostało złożone bez wskazania organu, o którym mowa w art. 9a ust. 2 ustawy, co należy traktować jako uchybienie. Konieczne jest zatem ujednolicenie wszystkich oświadczeń, zgodnie z powyższym zapisem ustawy.

Podczas pierwszego posiedzenia Zespołu obecnej kadencji dokonano wyboru przewodniczącego ZI, co jest zgodne z art. 9a ust. 6 ustawy. Pomimo zapisu w rozdziale 3 ust. 4 załącznika do uchwały w sprawie trybu i sposobu (...) podczas pierwszego posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego nie wybrano wiceprzewodniczącego ZI, co traktuje się jako uchybienie. W związku z powyższym, należy zadbać o przestrzeganie przepisów prawa miejscowego dokonując wyboru przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz jego zastępcy każdorazowo podczas pierwszego posiedzenia ZI kolejnej kadencji.

Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia ZI odbywały się nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Na podstawie przedłożonych protokołów stwierdzono także, że Zespół realizował i dokumentował zadania, o których mowa w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy. W oparciu o dołączone listy obecności ustalono, iż w okresie objętym kontrolą, członkowie ZI regularnie uczestniczyli w jego posiedzeniach, co jest zgodne z art. 9a ust. 13 ustawy.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty”, o której mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) zwanego dalej „rozporządzeniem”, stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku dokumentowania przez przedstawicieli uprawnionego podmiotu, czy procedurę „Niebieskie Karty” wszczęto w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie. Ponadto stwierdzono, iż w dwóch badanych sprawach formularz „Niebieska Karta – C” wypełniono w obecności osoby, co do której istniało podejrzenie, że była dotknięta przemocą w rodzinie, jednak poza posiedzeniem grupy roboczej. Postępowanie kontrolne wykazało również, że w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” nie wszyscy członkowie grup roboczych dokumentowali bieżący monitoring rodziny i realizację zadań wynikających z indywidualnego planu pomocy, co stanowi nieprawidłowość. Ponadto, w ramach prowadzonych procedur „Niebieskie Karty” członkowie grup roboczych nie motywowali osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych, co sprzeczne jest z zapisem § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia. Postępowanie kontrolne wykazało także, że w protokołach zakończenia procedur „Niebieskie Karty” w dwóch badanych sprawach przywołano obydwie przesłanki zakończenia procedury, wskazane w § 18 pkt 1 rozporządzenia. Należy zatem

przestrzegać aby w protokołach zakończenia procedury „Niebieskie Karty” szczegółowo oznaczać powód jej zakończenia w oparciu o obowiązujące przepisy. O zakończeniu procedur „Niebieskie Karty” nie powiadamiano przedstawicieli podmiotów w nich uczestniczących, co w myśl § 18 pkt 3 stanowi nieprawidłowość.

Na podstawie oświadczenia złożonego do akt kontroli przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marcinowicach stwierdzono, że zadania wynikające z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy były realizowane. Osoby dotknięte przemocą domową mogły korzystać z nieodpłatnego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem wzmocnienia kompetencji wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą domową, w szkołach z terenu gminy prowadzono konsultacje oraz świadczone poradnictwo psychologiczno – pedagogiczne. Ponadto, rodziny miały możliwość podjęcia współpracy z kuratorami sądowymi.

W odniesieniu do realizacji zadania, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy, prowadzone postępowanie wykazało, iż gmina nie posiada na swoim terenie ośrodka wsparcia. Z oświadczenia złożonego przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marcinowicach wynika, iż w okresie objętym kontrolą nie wystąpiła potrzeba zapewnienia osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia. W celu realizacji tego obowiązku, gmina współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy oraz ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu przy ul. Ogrodowej 2A. Ponadto, pomiędzy Gminą Marcinowice a Gminą Świebodzice zawarto porozumienie międzygminne nr 3 z dnia 19 grudnia 2019 r. z w zakresie objęcia mieszkańców Gminy Marcinowice opieką i usługami świadczonymi w mieszkaniach chronionych, będących w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Świebodzicach przy ul. Ofiar Oświęcimskich 20/3.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej Gminy Marcinowice w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- 1) Członkowie grup roboczych nie dokumentowali wszystkich podejmowanych w trakcie realizacji procedury „Niebieskie Karty” działań.
- 2) Grupy robocze nie podejmowały działań w stosunku do osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie przez motywowanie ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.
- 3) O zakończeniu procedur „Niebieskie Karty” nie powiadamiano przedstawicieli podmiotów w nich uczestniczących.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

1. Przestrzegać obowiązku dokumentowania wszystkich działań podejmowanych przez członków grup roboczych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Podstawa prawna: art. 9b ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 218) w związku z § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

2. Zobowiązać Przewodniczącego Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego, aby grupy robocze inicjowały działania wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie w zakresie motywowania ich do udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

3. Przestrzegać obowiązku informowania o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” podmiotów uczestniczących w jej realizacji.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jedn.: Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Wojewody Dolnośląskiego. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia. W terminie do dnia **31 maja 2020 roku** kierownik jednostki podlegającej kontroli winien powiadomić Wojewodę Dolnośląskiego o sposobie realizacji zalecenia, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zdzienicka
ZASTĘPCA DYREKTORA ZDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

(kierownik jednostki kontrolującej)

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
w Ministerstwie Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewa Oleńczak

